

Tid Torsdagen den 24 november 2011 kl 16.00 – 16.35

Plats Bråvallasalen, Stadshuset

Justerat Torsdagen den 24 november 2011

Joakim Larsson

Lars Arell

Närvarande

Beslutande ledamöter:

Joakim Larsson (M), ordföranden

Jan Tigerström (M)

Lars Svärd (M)

Sebastian Carlsson (M)

Christoffer Järkeborn (M)

Johan Hedin (C)

Lars Arell (S)

Maria Nygård (S)

Gabrielle Gjerswold (MP)

Åke Askensten (MP)

Tjänstgörande ersättare:

Sara Gunnerud (S)

för Maria Östberg Svanelind (S), vice ordföranden

Patrik Silverudd (FP)

för Daniel Forslund (FP)

Clara Lindblom (V)

för Ann-Margarethe Livh (V)

Ersättare:

Göran Kindvall (M)

Gustav Johansson (M)

Theréz Randquist (M)

Inga Osbjer (FP)

Håkan Olander (S)

Lennart Tonell (MP)

Anna Bäcklund (MP)

Tjänstemän:

Förvaltningschefen Krister Schultz, Marita Anheim, Ann-Charlotte Bergqvist, Petra Dalunde, Ulf Jacksén, Gunnar Jensen, Eva Olofsson och Martin Skillbäck samt borgarrådssekreteraren Martin Edgélius.

§ 18

Program för sambandet Högdalen – Farsta. Svar på remiss

Dnr E2011-512-01554

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden överlämnar och åberopar kontorets tjänsteutlåtande till stadsbyggnadsnämnden som svar på remiss för program för sambandet Högdalen – Farsta.
- 2 Exploateringsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 26 oktober 2011.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M), Patrik Silverudd (FP) och Johan Hedin (C) föreslår (se beslutet).
- 2) Lars Arell m.fl. (S) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:

Att avslå den del som handlar om att förlänga verksamheten på Brätengränd (Snösätra) med tre månader i taget.

Att i huvudsak bifalla kontorets förslag till beslut.

Att därutöver anför

Det är positivt att en plan för sambandet mellan Högdalen och Farsta tas fram, men vi konstaterar att planen handlar om ett geografiskt samband som är större och därför borde handlat om Farsta och hela området Högdalen och Rågsved i Vantör. Frågan borde i konsekvens med det också remissbehandlats av SDN Enskede Årsta Vantör för att på så sätt fånga in synpunkter från hela området. En förlängd samrådstid skulle kunna vara ett alternativ.

Farsta och Högdalen benämns som två av de nav som behandlas i Vision Söderort. Områdena är delvis integrerade det har historiskt funnits täta kopplingar mellan stadsdelarna bl a inom ytterstadssatsningen, programarbetet kring Högdalstopparna och sjön Magelungen. Idag finns en tydlig sammankoppling med det stora köpcentrum som utvecklats i Farsta.

Kopplingen mellan stadsdelarna kan ytterligare utvecklas genom flertal åtgärder avseende både byggnation och kollektivtrafik. För att ge mer tyngd åt ”navet Högdalen” i planen bör även sambandet Rågsved-Högdalen utredas ytterligare. Kring Statoil ner mot Örby/McDonalds finns områden som bör utredas, för eventuell lättare industri och/eller näringsverksamhet.

Det är viktigt att man vid framtagande och genomförande av planen tar sig an ett framtida åtagande för skötsel av naturområden och miljö. Ett naturreservat av Rågsveds friområde har länge varit en önskan från de boende i området och

skulle få stor betydelse för hela stadsdelen. Satsningar som görs i planområdet får inte bli av engångskaraktär utan knyts till en långsiktig skötselplan och medel avsatta i budget.

Näringsliv

En utveckling av sambandet mellan stadsdelarna måste även inkludera en utveckling av näringslivet i området avseende de lokala centrumanläggningarna. Högdalens centrum utarmas alltmer, ett flertal butikslokaler står tomma och den lokala servicen och kulturella institutioner utarmas alltmer. Kringliggande små centrumanläggningar för sedan många år en mycket tynande tillvaro med sviktande lokal service. En plan för profilering och utveckling av de lokala centrumanläggningarna måste utarbetas för att balansera både Farsta Centrum såväl som det nya Älvsjö Centrum. Staden bör se över möjligheten till strategiska satsningar i de olika centrum och vi ser gärna att en eller flera kommunala förvaltningar flyttar ut till området.

Kultur och föreningsliv

Det är viktigt att utvecklingen av sambandet och de lokala centrumanläggningarna att det finns plats för både kultur och föreningsliv avseende både resurser såväl som lokaler tillsammans med kommersiella aktörer och offentlig service. Detta ger liv och rörelse i och till stadsdelarna och centrumen även långt in på kvällarna. Man bör även se över möjligheten att i planen ta med Kulturkampanjens mark och aktivitetshus i planen.

Trafik/kollektivtrafik

Magelungsvägen får inte utvecklas till en genomfartsväg med ökad trafik utan behålla karaktären av landsväg för att ta sig till och från stadsdelarna. En stombuss med tvärförbindelse mellan Älvsjö-Högdalen-Farsta bör inrättas med hög turtäthet dygnet runt. Genomfartstrafik bör i första hand genom trafiktekniska åtgärder hänvisas till Örbyleden. En utbyggnad av tunnelbanan mellan Hagsätra och Älvsjö skulle göra stadsdelarna mer attraktiva både som bostadsort men även för näringslivsetablering.

Högdalstopparna

Ett nytt programarbete för utveckling av Högdalstopparna bör tas fram efter det att det program som togs fram av medborgarna i Ytterstadssatsningen i Farsta/Vantör 2002-2006 ej genomförts. Delar av programmet och med ny inriktning och en utveckling av området efter det att skate-parken flyttats kan fortfarande genomföras men behöver kompletteras för att göra området till ett attraktivt rekreativt område i stadsdelarna.

Bostadsbyggande

Det är bra att man planen ser över olika möjligheter till bostadsbyggande både avseende förtätningar men även större projekt. Det kan vara ett bra sätt att knyta ihop stadsdelarna. Med modern byggteknik kan många platser utmed/över vägar och spår kunna vara möjliga platser att bygga på. Vi avstyrker dock planerna bostadsbyggande i Rågsveds friområde. Vi ser inget behov av ytterligare villabebyggelse eller bostadsrätter i planområdet utan ser helst att de bostäder som byggs blir billiga hyresrätter.

Rågsveds friområde och Magelungen

Arbetet med att göra Rågsveds friområde Högdalstopparna och Ekopark Sydområdet till naturskyddsområde, skall återupptas och en särskild skötsel och

områdesplan framtas. Magelungen med dess tillrinningsområden måste ses över och en grundläggande analys av eventuell sanering och skötsel tas fram. Avvecklingen av Bråtegränd måste ske enligt Exploateringsnämndens beslut och rivning och saneringen av industriområdet skall påskyndas och en plan för framtida användning bör arbetas fram. En öppen idéävling som inkluderar de boende i stadsdelarna om områdets framtida användning skulle kunna vara ett sätt att utveckla området. Detta bör givetvis ske i nära samarbete med Huddinge kommun såväl som Farsta.

Rågsved/Högdalen

Vi skulle gärna se en särskild studie av området mellan Rågsved och Högdalen utmed och kring Rågsvedsvägen och korsningen med Magelungsvägen. Där finns idag på sina håll mycket hårdgjord mark och ytor som skulle kunna utvecklas, bland annat behöver nuvarande delvis tomma industrifastigheter på Hardemogatan/Garphyttegränd ses över och utvecklas. I samband med detta bör prövas överdäckning av delar av spårområdet samt en förändring av Rågsvedsvägen vilket skulle kunna ge möjlighet till ytterligare bostäder och/eller arbetsplatser och samtidigt ge området mellan Rågsved och Högdalen en bättre och trivsammare karaktär.

- 3) Gabrielle Gjerswold m.fl. (MP) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:

Exploateringsnämnden beslutar att lämna följande utlåtande som svar på remiss för program för sambandet Högdalen – Farsta.

Ett bostadsområde med småhus i Snösätra upplagsområde är mycket olämpligt och skulle öppna för ytterligare exploatering mitt i kärnan av ett värdefullt frilufts- och naturområde som bör bli naturreservat/ekopark. Området borde istället återställas till naturmark och på så sätt förstärka grönstrukturen i hela området. Den ambition som finns att kompensera förlorad grönmark i staden efterlevs i princip aldrig, genom att tillföra ny grönyta. Här finns ett område som skulle kunna utgöra den formen av grönkompensation som saknas i redan planerade byggprojekt.

Både service och kommunikationer saknas till Snösätra, i synnerhet kollektivtrafik. Även bilvägen är trafikfarlig då den saknar gångbana. Dessutom är småhus ett inte ett yteffektivt sätt att använda Stockholms mark när vi behöver bygga många nya bostäder och samtidigt värna viktiga grönområden.

Rågsveds Friområde, som undersökts som lämpligt som naturreservat, är ett ytterst högklassigt naturområde i Stockholms stad, som förtjänar ett bättre öde än att bara bli markunderlag för bostadsexploatering. Naturligtvis ska det byggas fler bostäder både i Rågsved och övriga söderort, men inte just på de områden som är omistliga. Rågsveds Friområde är ett sådant! En viktig kvalitet är närheten till omkringliggande attraktiva rekreationsområden. Tittar man på den lilla illustrationen överst på sidan 19 ser man hur det finns möjligheter att istället göra området mer känt, och i förlängningen även ge det naturreservatsstatus.

Kvaliteterna som finns idag bevaras och har utvecklats genom varsamt gjorda tillskott, och är numera ett av stadens turistmål, men framförallt har det ännu mer utvecklats till ett av söderortsbornas mest älskade rekreationsområden. I vår vision finns även närheten till Högdalens företagsområde, som uppfyllt sin vision att bli världsledande centrum för miljöteknik.

På den mark som frigörs sedan Snösätra upplagsområde avvecklats vill vi utreda förutsättningarna för att förverkliga de medborgarförslag som framförts från flera håll: sedan marken sanerats, kan en varsam bebyggelse i form av till exempel Naturum, litet café, skärmtak med matsäcksplats, toaletter, vilket skulle underlätta för alla de förskolor som idag besöker området och ge just de ”attraktiva mötesplatser i grönområden” som efterfrågas i samrådsförslaget.

Cykelmöjligheterna ska precis som nämns i samrådsförslaget förbättras. Speciellt i området nära Högdalens centrum är det idag totalt oacceptabelt när man vill försöka cykla mot Farsta. Cykelbanorna är mycket varierande i kvalitet. Cykelparkeringsmöjligheterna är ett viktigt utvecklingsområde i söderort, förutom parkering i centrumen vid inköp är det viktigt vid jobbresor att på ett säkert sätt kunna ställa cykeln vid lämplig T-bana/buss efter att man cyklat en bit på tvären. Detta ökar kopplingarna just i området Högdalen-Farsta.

Vad gäller byggförslaget mellan Fagersjö och Farsta så är det otvetydigt att det i alla fall fysiskt kopplar samman dessa stadsdelar och objektivt skulle leda till ökat underlag för förbättrad tvärgående kollektivtrafik. När det gäller för- och nackdelar med detta och hur detaljutformningen ska vara för att på ett optimalt sätt stödja målen om ökad tillgänglighet till naturen hänvisas till Miljöpartiets remissvar från Farsta Stadsdelsnämnd.

4) Clara Lindblom (V) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:

Exploateringsnämnden överlämnar och åberopar följande utlåtande till stadsbyggnadsnämnden som svar på remiss för program för sambandet Högdalen – Farsta.

Det är beklagligt att samråd inte skett även i Rågsved eftersom flera av de planerade åtgärderna i så stor utsträckning berör Rågsved och Rågsveds friluftsområde. I det fortsatta planeringsarbetet måste stor hänsyn tas till de lokala synpunkter som framkommit i alla de berörda stadsdelarna.

Vår uppfattning är att programmet motverkar utvecklingen av ett långsiktigt hållbart Stockholm, såväl socialt ekonomiskt som ekologiskt. Att området mellan Högdalen och Farsta inte redan är bebyggt med så många bostäder beror på att det finns tunga miljömässiga orsaker, bl.a. trafikbuller, kraftledningar, markföroreningar, miljöförstörande verksamheter, den övergödda sjön Magelungen. Därför bör Miljöförvaltningens konstaterande om att programmet kan innebära betydande miljöpåverkan lyftas fram. Stor försiktighet när det gäller bebyggelse av bostäder måste iakttas. Däremot bör man ta fasta på möjligheterna att skapa attraktiva mötesplatser, bland annat genom att göra Rågsveds friområde och Norra Magelungen till naturreservat.

Bostadsbebyggelse i Rågsveds friområde måste avstyrkas på grund av intrång i ett unikt naturområde. Friområdet bör bli reservat för att säkras mot exploatering. Förslag från boende om bostadsbyggande, till exempel förslag från de boende om förtätning av Rågsved ska utredas. Förorternas mix av bostäder och grönområden ska bevaras och man måste slå vakt om de olika lokalsamhällenas speciella profiler. De bostäder som ska byggas ska uppföras på redan hårgjord mark på stora parkeringar och genom att överdäcka vägar. I Stockholm finns ett skriande behov av hyresrätter. Därför ska de förtätningar

som ska genomföras bestå av hyresrätter och planeringen av dessa ska ske i samråd med de boende, helst genom omvänd planprocess.

Många av de aktuella stadsdelarna skiljs åt av hårt trafikerade vägar, därför är en förbättring av kollektivtrafiken viktig. Söderort behöver bättre tvärgående kollektivtrafik. Linje 19 bör förlängas från Hagsätra till Älvsjö och Spårväg Syd fortsätta från Älvsjö och binda samman linjerna 17, 18 och 19. Ytterligare en viktiga åtgärd som bör finnas med i den fortsatta processen är att sambandet mellan Rågsved-Högdalen lyfts fram genom överdäckning av Malungsvägen och genom att förlänga det planerade konststråket så att det omfattar kulturcentrets mark. Självfallet ska strandskyddet till sjön Magelungen inte upphävas.

Beslutsgång

Ordföranden Joakim Larsson (M) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M), Patrik Silverudd (FP) och Johan Hedin (C).

Reservation

Lars Arell m.fl. (S) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Gabrielle Gjerswold m.fl. (MP) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Clara Lindblom (V) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av Gabrielle Gjerswold m.fl. (MP) enligt följande:

En stor nackdel med hela samrådsförslaget är att det inte omfattar den viktiga frågan om hur Rågsved och Högdalen bättre ska länkas samman. Tyvärr görs ingen sådan analys inom ramen för programarbetet, men man vill ”uppmärksamma dess betydelse”. Miljöpartiet håller med om det, och vi har en mängd konstruktiva idéer som vi gärna delar med oss av i ett annat sammanhang. Vi är nämligen helt övertygade om det är just där man skulle kunna exploatera på ett smart sätt, få nya arbetsplatser, nya bostäder och sätta både Rågsved och Högdalen på kartan utan att det sker på bekostnad av omistliga naturområden. Det är precis det medborgarna vill ha i framtiden: nytänkande kaxig arkitektur som bidrar till helheten i en stad i världsklass istället för markslukande nödlösningssradhus i en avsnörd enklav. Det finns *flera sätt till utveckling* än de som redovisas i Samrådsförslaget. Vilka de är vill vi ska utformas i en konstruktiv dialog med medborgarna, helt i enlighet med EUs uttalade mål om delaktighet.

Vid protokollet
Eva Olofsson

Rätt utdraget intygar:
